

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. An præter quinque prædicabilia sint admittenda respectu Dei, actrium
personarum alia assumptiua dici solita?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

se realiter indistinctas suo sibi iure vendicat, at de aliquibus prædicatis diuinis ratio specifica prædicari potest: ergo & de iisdem proprietates aliqua stricte sumpta, seu proprium quantum prædicabile poterit enunciari. Sic de tribus personis diuinis esse immensum, æternum, aut infinitum tanquam proprium prædicatur. Accidens verò quantum prædicabile, aut est intrinsecum subiecto, & cum eius mutatione coniunctum: atque ita prædicari nequit de Deo, quippe in quem nulla mutatio, aut vicissitudinis obumbratio cadere potest: aut est extrinsecum subiecto, & cum eius mutatione minime coniunctum, ut esse cognitum, aut amatum: atque ita, quid vetat illud de Deo prædicari?

7 Contra ea, quæ hæcenus disseruimus obiciet primo: si de Deo, genus, & differentia dici possent species ex iis composita de Deo etiam dici valeret: cui enim partes, huic etiam totum potest, ac solet attribui: sed species composita ex genere, & differentia in Deum non conuenit: eiusmodi ergo partes illius metaphysicæ, seu logicæ non possunt in eam conuenire: minor probatur: quoniam actus, & potentia quales sunt genus, & differentia in ordine ad speciem, quam constituunt cum summa simplicitate, & actualitate Dei non coherent. Obiciet secundò ex Magistro Bañez: omne genus finitum, & limitatum perfectionem importat: siquidem certas, ac determinatas species, non omnes includit: nec mirum id, cum nullum genus species alterius generis cohibeat: at de Deo nihil finitum, aut limitatum dici potest, ut est luce clarius: ergo nec genus.

8 Obiciet tertio: species prædicabilis de Deo dicta, aut est ratio superior Deo, & creatura: & hoc repugnat, quia ea ratio plura solo numero differentia sub se nequit complecti sicut ad speciem oportet, cum Deus, & creatura solo numero non differant. Aut est peculiaris Deo: & ita etiam inferiora solo numero differentia infra se nequit intueri: quemadmodum opus est ad speciem, cum nulla prædicata Dei solo numero differre possint, eo quod omnis conceptus solo numero distinctus ab alio cohareat cum imperfectione, & limitatione, merito cuius totam perfectionem specificam rationis communis claudere, & ambire non potest, ut in indiuiduis hominis v. g. cernere licet. Obiciet demum: ratio personæ diuinæ non respicit plura specie prædicabili differentia, cum nulla persona diuina species sit, aut vniuersalis sed potius quævis sit singularis, sed sine eo respectu non constat genus, ut cum de eo esset superius sermo, visum est: igitur persona diuina non est genus ad hanc, & illam, illamque. Idem de persona ut sic contemplatione creatæ, & increatæ facilius probari potest, cum videlicet ne mediata quidem plures species prædicabiles hinc, atque inde respiciat, eo quod persona diuina, non solum species prædicabilis non sit verum etiam illam sub se non contineat, sicut persona creata eam sub se cohibet.

9 Ad primum respondeo: actus, & potentia virtualiter intrinsecè, aut virtualiter extrinsecè tales cum summa simplicitate, & actualitate Dei non repugnant: siquidem Pater æternus ex natura diuina, & personalitate patris tanquam actu, & potentia virtualiter intrinsecè, vel certè extrinsecè distinctis componitur, secundum quid utique: actus autem, & potentia huiusmodi ad genus, & differentiam, & speciem ex his metaphysicè compositam est sufficiens: proinde genus, & differentia, ac species ex iis coalescens cum simplicitate, & actualitate Dei ritè coherent.

Ad secundum respondeo: Genus omne finitum, & limitatum quoad perfectionem esse minime oportet, quantumvis finitas, & determinatas numero species includat: quia ex iis speciebus, quæ ei subiiciuntur aliqua infinitas, & illimitata perfectionis esse potest: quare quamvis genus aliquod de Deo prædicetur, non ob id prædicatum aliquod finitum, & limitatum quoad perfectionem de eo poterit enunciari. Quod si finitum, & limitatum, non quoad perfectionem, sed quoad numerum accipiat, ita tanè quidpiam sine, ac limite coercitum aliquo poterit in Deum conuenire, cum personæ diuinæ sint numero tres, ac proinde finitæ: quam ob rem, licet genus finitas, ac determinatas numero species sub se claudat, atque adeo in hoc sensu finitum sit, adhuc poterit de Deo dici. Quid: quod omne genus, non finitas numero species, ut argumentum supponit, sed infinitas sub se claudere, in physica ostendendum sit latè, & ex professo.

Ad tertium respondeo. Distinctio merè numerica, si simpliciter talis, siue realis sit imperfectionem Deo repugnantem importat, ut argumentum persuadet: iecus verò distinctio numerica virtualis, & secundum quid: siquidem cuius conceptus partialis includit realiter perfectionem rationis specificæ, quæ ab eis abstrahitur: vnde species prædicabilis in Deo locum habere potest, quantumvis inferiora omnino similia, & solo numero distincta respiciat.

Ad vltimum respondeo: Genus prædicatur de pluribus specie prædicabili; formaliter, aut, certè virtualiter differentibus, sicut etiam species prædicatur de pluribus numero formaliter, aut solum virtualiter intrinsecè, vel etiam sola ratione extrinsecè differentibus, ut vltum est in loco: Tres autem personæ diuinæ specie prædicabili virtualiter, seu æquiuenter differunt, cum non minus differant, ac dissimiles sint, quam si formaliter species prædicabiles essent: quare persona diuina ut sic esse poterit illarum respectu genus. Quatenus autem persona ut sic, & latissimè fusa contemplatione creatæ, & increatæ genus esse possit, facilius est exposita: nam persona diuina, & persona creatæ specie prædicabili non solum virtualiter, siue æquiuenter, verum etiam formaliter differunt, quantumvis altera tantum, videlicet creatæ speciem prædicabilem concernat, & sub se contineat: sicut enim Deus, & creatura infinite distare dicuntur, esto alter tantum infinitam perfectionem includat, ita similiter in præsentia, &c. Doctrina hoc capite tradita colludit cum ea, quam tradunt Okamus in 1. distinct. 8. quæst. 5. & Holchor, & Gregorius in 1. etiam distinct. 8. quæst. 3. Gabriel quoque ibidem quæst. 5. ac Marsilius in 1. quæst. 12. art. 2. conc. 6.

CAPVT II.

*An præter quinque Prædicabilia sint admit-
tenda respectu Dei, ac trium personarum
alia assumptiua dici solita.*

13 Quamquam Dei duntaxat verbum caro factum sit; at supponendum est claritatis gratia ex B. Thoma 3. p. q. 3. art. 5. quam sequuntur Caietanus, Capreolus, Suarez, Vazquez, & reliqui communiter Theologi, potuisse tamen fieri, ut etiam Pater æternus, ac Spiritus Sanctus incarnarentur, ut aiunt: Tum autem, non solum hæc prædicationes Verbum diuinum

diuinum est animal, Verbum est homo, Verbum est rationale, Verbum est risibile, Verbum est album essent veræ. Verum etiam aliæ similes, quibus de prima ac tertia persona dicerentur eadem prædicata. Quæstio igitur est, quorum nam prædicabilem sint eæ, quæ modo sunt veræ, & quorum nam essent, quæ in explicata hypothesi forent veræ? & an scilicet quinque vulgarij, vel potius aliorum, quæ dici adfolent assumptiuæ? Respondeo gemina assertione.

14 Quorum prima sit. Probabile est propter prædicationes propositas nullo modo, nulla in euentu illo possibili admittenda esse vniuersalia assumptiuæ; sed propositionum earum quamlibet spectare semper oportere ad aliquod quinque prædicabilem, quæ sunt à Porphyrio iam olim digesta, & à cæteris ferme dialecticis, tum priscis, tum etiam neotericis recepta. Suadetur autem assertio primò. Namque hæc prædicatio; verbum est homo; est quinti prædicabilis: par autem est ratio cæterarum, tum, quarum subiectum est verbum, tum etiam earum, in quibus subiici possunt pater, & spiritus ab eo, filioque procedens: nulla ergò potest non spectare ad quintum prædicabile Porphyrianum, & vulgare, nulla ad aliud assumptiuum: Maior, quæ totius argumenti veluti puppis, ac prora est, hunc in modum suadetur: omnis propositio in materia contingenti est quinti prædicabilis, cum hoc definiatur: quod prædicatur in quale contingenter, aut quod potest adesse, & abesse sine subiecti corruptione: ast ea propositio est in materia contingenti: potuit enim verbum non fieri homo, ac proinde quod sit homo ei contingit. Rursus ea propositio non est in materia essentiali, & necessaria: quæcunque enim est in hac, etiam si sumatur eius subiectum cum aliqua reduplicatione, nihilominus vera euadit, vt palam est in his propositionibus: homo est rationalis: homo in quantum homo est rationalis: quarum posterior haud est minus vera, quam prior, videlicet quia ambæ sunt in materia essentiali, & necessaria. Atqui, si subiectum eius propositionis, de qua est quæstio, congeminetur, hunc in modum: verbum in quantum verbum est homo erit omni falsitate, vt sic dicam, falsior.

15 Deinde ea propositio, si est necessaria, & essentialis, ac minimè contingens, par erit ratio huius: Deus est homo, vt per se palam est, atque apud omnes in confesso: At hæc non est necessaria, & essentialis, sed potius contingens: alioqui certè quidquid est Deus, eo ipso erit reuera homo, adeoque erit homo pater, & spiritus sanctus. Quia ratione, quia hæc propositio est essentialis, & necessaria: homo est animal, aut rationalis, quidquid est homo, id animal, ac rationale nequit non esse. Quocirca propositionem illam, verbum, siue Deus est homo: esse accidentis quinti prædicabilis, siue in materia contingenti (hæc enim duo perinde videntur esse) censent tum P. Vazquez tom. I. in 3. part. quæst. 16. art. 12. disp. 68. cap. 2. num. 4. & apud eum Bonauenturam, Scotum, Durandum, Gabrielem, Majorem, Bassolis, Lichetum, Almainum, & Paludanum. Item P. Suarez tom. etiam I. in 3. part. q. & art. citatis in commentario articuli paulò post medium, vbi etiam Capreolum præter alios laudat, sententiamque istam de contingentia eius propositionis docet esse inter Theologos communioem.

16 Suadetur secundo eadem assertio: tametsi hæc propositio, verbum est homo, in sensu superius explicato, eo nimirum, quo verbum sumitur secundum se, & prout condistinctum à natura, quam assumpsit, sit contingens, atque quinti prædicabilis:

ceterum alium admittit sensum priori minus vstitutum in scholis, & extra scholas fortasse haud receptum; iuxta quem sit essentialis, & in materia naturali, atque huic aequalens; verbum humanatum, vt aiunt est homo, siue Christus, aut Iesus est homo. Ita sentiunt B. Thom. tum loco citato tertiæ partis, tum etiam in 3. dist. 7. quæ 1. art. 1. & 4. ac Richardus de Media-villa eadem dist. tertij lib. sententiarum art. 1. q. 1. ad 3. Argentinas in 3. etiam dist. 7. quæst. vnica art. 4. ad 3. nec non Ferrariensis 4. contra Gentes cap. 45. Caietanum, & plerique Thomistæ, quanquam in eo mihi displiceant hi auctores, quod propositionem illam, verbum, siue Deus est homo: alio sensu, videlicet qui explicatus est supra, negent esse contingentem: quemadmodum etiam probare non possum, quod Doctores priori loco memorati (vno excepto Patre Suarez) non agnoscunt alium intellectum illius propositionis, in quo ea sit essentialis, ac necessaria.

17 Probat autem hoc institutum: quoties alibique natura specifica prædicatur de aliqua hypostasi, siue indiuiduo suo, hoc sumitur in concreto cum natura, quam participat, facitque totius prædicationis sensum esse necessarium, & essentialem, vt patet in his enunciationibus; Petrus, siue hic homo est homo: Bucephalus, siue hic equus est equus: vbi ergò natura specifica hominis de hypostasi diuina siue verbo prædicatur hoc modo, *verbum est homo*; tota propositio esse poterit aliquandò essentialis, & necessaria: quidni ergo homo sit species, eaque Porphyriana, & vulgaris respectu verbi de quo in illa prædicatur: animal ergo erit similiter genus respectu illius, & cæterorum animalium irrationalium, ac rationale differentia: De risibili, & albo, quod sint eius proprium, & accidentis, minus potest dubitari, supposito, quod probatum manet de prioribus prædicatis: Quæ autem eius propositionis est conditio, ea certe est cæterarum omnium, in quibus prædicata ordinis creati, & naturalis de prima, ac tertia persona sanctissimæ Triados enuntiantur: quæ ergò esse potest necessitas aliorum prædicabilium, quibus assumptiuorum impositum est nomen?

18 Assertio secundo. Probabile etiam est dari vnum aliquod, aut plura vniuersalia assumptiuæ ab iis distincta, quæ Porphyrius in Hagoge explicuit sua, quæque cæteri ferme scholastici pleno consensu sunt complexi: Huius autem assertionis tuendæ, & explicandæ triplex esse potest modus. Primus est P. Fonseca in Hagoge cap. vltimo, & 5. metaph. cap. 8. quæst. 7. sect. 6. nec non aliorum recentiorum. Ita autem sic se habet. Ad genus, speciem, & differentiam à Porphyrio tradita, & vulgo recepta opus est prædicari in quid, aut omnino, aut mixta qualitate, non quoad rem ipsam, sed magis quoad modum, adeoque necesse est dici reuera essentialiter: at, cum prædicatur de verbo esse hominem, animal, aut rationale nihil horum ei est essenziale, nihil non contingens: propositiones ergo talibus terminatæ prædicatis nequaquam possunt attinere ad tria prædicabilia vulgata.

19 Cæterum quodlibet prædicatum eorum trium dicitur de verbo substantialiter: substantia enim sæpe apud sanctos Patres perinde est, atque substantia: at ea prædicata dicuntur de verbo veluti substantia per ipsummet, videlicet verbum, & non tantum ei hærentia accidentaliter: consequens igitur est, vt, sicut dictum est, de eo enuntientur substantialiter: hoc autem satis, superque est, vt sint respectu illius genus, species, & differentia: non autem

autem vulgaria, propter rationem paulo supra propositam: assumptiua ergo, & diuersa rationis. Rursus, tamen si predicata illa haud dicantur de verbo in quaestione, quod quid est, siue essentialiter, at certe in quaestione, quisnam est, siue quodnam suppositum est, ut per se claret: hoc ergo ex titulo poterunt esse specifica, generica, & differentialia: at non vulgari, & recepto modo: ergo assumptiue, ut ut sic dixerim. Deinde tertio: quodlibet eorum extremorum enuntiatur de verbo instar subsistentis, ut monitum est haud semel subsistere autem est existere praecipua quadam, & singulari ratione per se, ac prout hoc opponitur modo existendi in alio, siue per accidens: eiusmodi ergo extrema predicantur de verbo per se, & nequaquam per accidens: adeoque, non velut accidens proprium, aut commune, quorum alterum est quarti, alterum quinti praedicabilis: reliquum ergo est, ut sint respectu illius, genus, species, & differentia: cumque non vulgari, & Porphyriana, certe hoc ipso assumptiua. *Nec mirum*, inquit Fonseca, *quod noua species* (praedicabilium utique) *mundo aduenerint, cum nouo esse substantiali, quod uerbum diuinum pro mundi salute suscepit, quod, nec auditum, Ethnicis philosophis erat, nec cogitatum.*

20 Porro nihil, inquit est, quod cogat proprium, & accidens, alia praeter vulgata adstruere. Namque quae dicuntur de verbo, ei non conueniunt nouo aliquo modo, aut aliter, quam congruunt subiectis suis, quae vulgo sunt recepta: etenim praedicantur de illo, duntaxat contingenter, & accidentaliter, hoc est, nec essentialiter, nec substantialiter; cum tamen genus, species, & differentia assumptiua, noua quadam ratione verbo conueniant; id est non essentialiter, at non propterea accidentaliter: Horum ergo trium praedicabilium, atque duum illorum dispar est conditio. Et quidem accidens & proprium haud sunt assumpta a verbo immediate, sed tantum mediante natura humana, eiusque interstitio, ut est per se exploratum, utque supponunt Beatus Thom. 3. part. quaest. 5. Suarez ibidem disput. 15. sect. 8. & ceteri Theologi. Eatenus ergo praedicantur de verbo, quatenus de natura ab eo assumpta, nec aliter de illo, quam de ista. Atqui intuitu naturae sunt proprium, & accidens proprie talia, nec alia, aut alius rationis, quam duo ultima praedicabilia: eiusmodi ergo erunt etiam respectu uerbi modo, essentiae comparatione aliarum duum personarum, si naturam assumerent humanam, pro eo, ac possunt citra dubium: haud ergo propter mysterium incarnationis inuehenda sunt, uti noua genera, species, & differentia, sic etiam noua propria, & accidentia. Haec sententia Fonseca, quam satis ingeniosam, & probabilem arbitror.

21 Secundus modus declarandae, ac propugnandae assertionis nostrae secundae est P. Balthazaris Tellez 1. part. log. disput. 5. sect. 1. num. 30. admittenda videlicet esse respectu Dei triumque eius personarum quinque vniuersalia assumptiua respondentia ex aequo, & ex aduerso quinque Porphyrianis, & communibus: Tria quidem priora propter fundamenta Patris Fonseca: duo uero posteriora, quoniam, uti ad hoc, ut aliquid sit genus, species, vel differentia vulgari, ac Porphyriano modo, opus est, ut praedicetur essentialiter, & non hypostaticè, & substantialiter: ita etiam, ut aliquid habeat instar accidentis proprii, aut communis, communi & recepta ratione inter Philosophos etiam gentiles, ac mysteriorum fidei ignaros, necessum videtur esse, ut conueniat

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

subiecto, ratione alicuius naturae essentialiter conuenientis tali subiecto, & non tantum substantialiter, siue hypostaticè, hoc est, quia accidit proprie, aut communiter naturae, quam essentialiter participat subiectum illud, de quo dicitur: At esse risibile, v.g. aut album non conuenit verbo ratione naturae diuinæ, eique essentialis, sed merito naturae humanae ab eo assumptae, eique hypostaticè unitae, neutrum ergo erit gratia uerbi proprium, aut accidens praei moris: proinde erunt intuitu illius proprium, & accidens assumptiua, & noua.

Quapropter quidquid unitum est verbo quocunque modo, aut de eo dicitur, velut tota, & completa natura; & sic est species assumptiua: aut velut pars eius naturae, eaque quasi materialis, siue materiae æmula, & imitatrix quodammodo; & erit genus assumptiuum: aut veluti pars eius naturae quasi formalis, ac potior, hoc est formae physicae instar habens, & similitudinem quandam referens; & sic erit differentia assumptiua, aut veluti quiddam, quod naturae assumptae accidit proprie vel communiter; atque ita erit proprium assumptiuum, & accidens assumptiuum itidem. Diffiteri non possum huic etiam opinioni suam constare probabilitatem.

Tertius modus posterioris assertionis nostrae tuendae, & explicandae est, vnum duntaxat vniuersale assumptiuum admittendum esse, & quod videlicet nec sit genus, nec species, nec differentia, proprium, aut accidens, sed aliud ab his quomodolibet sumptis diuersum. Cuius ratio haec potest tradi. Quemadmodum non sunt multiplicandae entitates naturales sine necessitate; quo pacto in metaphysica ostendendum est, quantitatem haud esse entitatem distinctam à re quanta, eive superadditam; ita nec etiam multiplicandae sunt entitates ordinis supernaturalis, quin aliqua ad id necessitas cogat; quae de causa iuxta Scotum, & alios non paucos gratiae haud est distinctus habitus à charitate nobis infusa supernaturaliter; & quantitas iuxta plerisque, contra quam ipsi, & Nominales sentimus distinguitur à materia prima, quia nimirum ita pauciora sunt miracula in Eucharistiae mysterio: Vniuersalia ergo assumptiua, & supernaturalis ordinis haud sunt plurificanda, sed potius vnum duntaxat est admittendum: nulla enim fortasse necessitas, vel etiam vtilitas plurium. ¶

23 Quod hoc pacto suadeo. Idcirco praedicabilia à nobis vi luminis naturalis inuestigata non sunt vnum, sed plura, videlicet quinque, quia species in eo diffidet è genere, & differentia, quod horum quodlibet praedicetur incompletè, illa uero complete: at nihil eorum, quae praedicantur vi vniionis hypostaticae de verbo, cuiusmodi sunt v.g. esse hominem, animal, rationale, risibile, album, illud complet, aut perficit, tantum abest, ut eorum aliquid sit totum illius complementum, ac perfectio essentialis: omnia ergo de eo dicuntur incompletè. Rursus genus, & differentia inter se in eo differunt, quod illud dicatur in quid tantum, haec uero in quale quid, id est illud tanquam pars essentiae prior logice, & haec velut pars essentiae posterior logice, ad modum, quo in compositione essentiali physica materia, cuius simulacrum est genus, antecedit formam, & haec ad cuius instar concipitur differentia, ordine naturae est post materiam. Atqui ea, quae dicuntur de verbo vi vniionis hypostaticae, ita instituta sunt, ut alterum eorum non sit pars essentiae illius suapte naturae prior, & alterum pars posterior; omnia enim sunt eius extra essentiam, & ab ea infinito quodam intervallo distita. Iam accidens, proprium, & commune ob

G g id

id sunt diuersa predicabilia, quia alterum dicitur necessarium, & conuertibiliter, alterum verò non necessarium, nec conuertibiliter: at siue sermo sit de homine rationali, aut animali, siue de risibili, & albo, ita quoduis eorum comparatur, vt illud, verbumque, nec connectantur, nec conuertantur inuicem. Rationes ergò, quæ coegere dialecticos ad vulgaria & naturalis ordinis predicabilia multiplicanda, nullam necessitatem conuincunt multiplicandi ea, quæ sunt assumptiua, ac supernaturalis seriei: non nisi ergo vnum huiusmodi vniuersale, siue predicabile adstruendum. Quamuis autem P. Tellez vbi suprâ hanc reiiciat sententiam, mihi tamen videtur ceteris nihilominus verisimilis.

25 Quo luculentius innotescant hucusque in vtramque disputata partem, aduersus ea quædam obiectiones sunt diluendæ. Primum ergo obiicies. Coniunctio physica, seu realis verbi, & humanitatis est per se, & non accidentalis, siue per accidens: quis enim ausit dicere, Christum esse ens per accidens? similiter ergo vtriusque coniunctio, siue compositio intentionalis, ac logica, qualis certe est hæc enuntiatio; verbum est homo, erit per se, & non accidentaria, aut quinti predicabilis: idem ergo dicendum est de ceteris propositionibus, de quibus est questio, iis nimirum, quæ sunt initio capitis propositæ: proinde falsò videmur adstruxisse quodam eas sensu ad quintum attinere predicabile.

26 Obiicies secundo: species nequit predicari de pluribus differentibus specie, sed potius solo numero: rursus species nequit non predicari de suis inferioribus completè: At neutrum horum quadrat in hominem respectu verbi, & ceterarum personarum: nequit ergò esse species contemplatione illarum: vnde etiam sit, animal non esse earum intuitu genus, nec rationale differentiam, nec risibile fortalsè, aut album proprium, & accidens: Iam igitur falsò adstruximus secundo loco quendam alium sensum, in quo homo sit species, eaque vulgaris, & Porphyriana respectu Verbi, & aliarum personarum facta hypothese, qua naturam assumerent humanam, aut animal genus &c. Quod autem duæ illæ conditiones speciei nuper propositæ haud conueniant in hominem respectu personarum Triados, suadet: nam tres personæ diuinæ specie differunt, sin minus formaliter at certe, quod perinde est, ad præsens institutum, æquiualeuter, siue virtualiter; homo ergo cum de illis omnibus predicatur, eo ipso non predicatur de pluribus differentibus solo numero, sed potius specie, & plusquam numerice: deinde homo, nec complet verbum diuinum modò, nec completeret Patrem, aut Spiritum sanctum, hi si mortalitatis nostræ vile tegmen induerent: qui ergo habere potest locum in homine respectu trium personarum modus ille predicandi in quid complete prius speciei.

27 Quid? quod ita predicari sit dici velut integram essentiam: Catholice autem affirmari nequit, hominem esse integram essentiam verbi, aut talem futuram intuitu primæ, & tertie personæ, si vnirentur hypostatice nostræ naturæ: Huc facit illud Athanasij in Symbolo: *Vnus autem, non conuersione diuinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum: Vnus omnino, non confusione substantiæ, sed unitate persona.* Huc etiam illud B. Thomæ 3. p. q. 2. a. 6. damnantis hæreseos Eutichetem, & Dioscorum, qui posuerunt, quod ex duabus naturis est constituta vna natura, ita, quod consentitur Christum esse ex duabus naturis quasi ante unionem distinctis: non autem in duabus naturis quasi post unionem naturarum distin-

ctione cessante, Quod si natura humana, esset integra verbi essentia, quod damnatur locis adductis ab Athanasio, ac B. Thoma, & quod caput est ab Ecclesia vniuersa, haud posset non sequi.

28 Obiicies tertio: hæc predicatio; *materia prima est informata, aut animata*, est quinti predicabilis: & tamen esse informatum, aut animatum est quid substantiale, adeoque substantialiter enuntiatur de materia: quod ergò homo, animal, & rationale de verbo dicantur instar subsistentis, aut alicuius substantialis, adeoque substantialiter, haud conuincit, prædicationes eiusmodi terminatas extremis esse generis, speciei, aut differentie, quæ dici solent assumptiua; haud non esse quinti predicabilis. Rursus Verbum non est in aliquo predicamento: homo ergo nec est respectu illius species, nec animal, genus etiam assumptiue: alioqui, cum homo, & animal sint in predicamento substantiæ, fieret genus, & speciem esse in aliquo predicamento in quo non sit eorum indiuiduum quoddam.

29 Tandem obiicies: vniuersalia assumptiua dicuntur eiusmodi, per analogiam ad vulgaria, & Porphyriana: hæc ergò, cum sint quinque, totidem esse debent, & illa: quo pacto, quia partes compositionis essentialis logicæ dicuntur distingui, & plures esse per analogiam, & proportionem quandam cum partibus compositionis essentialis physica; quemadmodum hæc sunt duæ, materia nimirum, & forma, ita & illæ, videlicet genus, & differentia.

30 His argumentis proclue est respondere. Ad primum dicendum est, quod coniunctio physica verbi, & humanitatis sit per se, id est substantialis, & non vllius accidentis cum substantia, aliove accidenti, hoc tantum arguit, coniunctionem intentionalem vtriusque, siue propositionem affirmantem hominem de verbo esse aliquo modo per se, siue substantialem: quo pacto quod terminus generationis equi sit substantia facit, vt ipsa generatio equina dicatur quodammodo substantialis: Verum vt quod talis terminus sit substantia, non tollit, quo minus actio eius generatiua sit alio sensu, eoque magis stricto accidentalis; ita similiter, quod coniunctio physica Verbi, & humanitatis sit per se, & substantialis, haud oberit, quominus propositio ad eam terminata coniunctionem, enuntiansque de Verbo hominem sit per accidens, & contingens, alio quidem sensu, eoque, qui magis spectat ad præsens institutum. Adice, si de composito, quod resultat ex humanitate, & Verbo, videlicet Christo, affirmetur homo, hanc compositionem intentionalem, siue propositionem esse per se: atque hoc fortalsè tantum colligi ex eo, quod compositio realis, & quodammodo physica Verbi, & humanitatis sit per se, & non per accidens.

Ad secundum dicendum est, quod problematice defendimus, hominem esse speciem, eamque vulgarem respectu verbi, & aliarum duarum personarum (paremque esse rationem generis, differentie, & à fortiori accidentis proprii, & communis) id intelligendum esse de verbo, non secundum se sumpto, sed in concreto cum humanitate, siue prout est homo: necnon idem intelligi oportere de duabus aliis personis seruata eadem proportionem sumptis. Ita autem homo non predicatur de verbo, & ceteris personis, velut de pluribus differentibus specie: prout enim omnes esse possunt homines, haud ita differunt inuicem. Rursus homo de verbo, & aliis duabus personis ita sumptis, vt manet explicatum, haud predicatur incompletè, sed potius completè: tota enim essentia verbi in quantum est homo & Patris, & Spiritus sancti, si cum eadem con-

minatione

minatione sumantur, & facta aliqua hypothesi, est esse hominem. Atque hoc pacto humanitatem esse integram essentiam Verbi diuini, aut fore patris, vel spiritus sancti, si nostram allumerent naturam, nihil habet commercij cum Eutychemis, & Dioscori errore, nihil Athanasio, Thomæ, aut Ecclesiæ contrarium.

32 Ad tertium, quoad priorem eius partem dicendum est, in ea prædicatione: *materia est informata, siue animata*, substantiam quidem aliquam dici de materia, at non substantialiter, siue instar substantiæ, sed potius per modum meri accidentis, ideoque eam prædicationem esse quinti prædicabilis: quo pacto hæc propositio, *lignum istud est auratum*, huius est prædicabilis iuxta omnes, quia tamen substantiam auri prædicet, non tamen per modum substantiæ, sed magis accidentis: Cæterum, cum dicitur, *verbum est homo*, non modò prædicatur substantia hominis de verbo, sed substantialiter, siue instar substantiæ, aut per se subsistentis, non verò accidentaliter, sicut si diceretur verbum esse humanatum: quid mirum ergo, si posterior hæc prædicatione non sit quinti vniuersalis, eius verò sit prior illa?

33 Ad posteriorem eius argumenti tertij partem respondet P. Balthazar Tellez ubi supra admissa sequela, videlicet fieri posse, ut indiuiduum aliquod sit sub aliquo prædicamento, sub quo tamen haud sit genus, & species, quibus eiusmodi subiicitur indiuiduum. Verum à me nunquam impetrare, poterit, ut id concedam: quemadmodum enim fieri nequit, ut corpora isthæc inferiora sint sub lunæ cauo, quin hoc ipso sint sub primo mobili, ac decimo cælo, quod, tum sphaeram lunæ, tum reliquos planetas, ac stelligerum orbem sub se continet, & infinita propemodum ambitione cingit; ita similiter non conspicio, quo pacto indiuiduum aliquod sit sub specie, aut genere inferioribus aliquo prædicamento, siue supremo genere, quin etiam sub isto cohibeatur. Respondeo igitur primò; verbum esse sub prædicamento substantiæ, sub quo est animal, & homo, ut in Metaphysica loco ostendam Respondeo secundo, tamen verbum non sit sub prædicamento substantiæ per se, & essentialiter (quod certe de eiusmodi prædicamento physice sumpto probabilius duco) esse tamen sub illo contingenter: qua tantum ratione est etiam sub animali, & homine: In hoc autem quid obsecro est incommodi absurdum?

34 Ad quartum dicendum est; prædicabile assumptiuum haud inuectum esse de nouo in scholas propter analogiam, & proportionem cum vulgari, & Porphyriano, sed potius propter illius ab hoc diuersitatem non mediocrem, & quia huius conditiones, & leges haud seruat, haudvè potest: proinde, quamuis hoc sit quintuplex, non ob id necesse est, illud in totidem species dissecandum esse satisque, ac super erit, si tantum fiet vnum.

C A P V T III.

Occasione eorum, quæ disputata sunt capite præcedenti quaritur in hoc, an numerus quinaris prædicabilium sit rectè constitutus?

35 Quid enim plura esse debeant, hisce videtur argumentis confici. Præter illa quinque est aliud P. Lyncei Philosophia Tom. I.

assumptiuum, vnum certè, aut multiplex, ut tanquam probabile à nobis propugnatum est capite superiori: numerus ergo ille vulgaris prædicabilium haud est ex vero, vel a quo constitutus. Secundo ens est prædicabile & vniuersale: at nullum eorum quinque: non enim genus, alias esset prædicamentum, siue, quod iuxta est, supremum genus, & sic non essent decem prædicamenta: non species, differentia, proprium, aut accedens, ut per se, ac sponte sua manifestum: præter ergo quinque illa est aliud, videlicet ens. Tertio hæc prædicatione: *homo, v. g. est existens*, est alicuius vniuersalis, & prædicabilis, non generis, speciei, aut differentie: hæc enim tria prædicabilia sunt essentialia; at existere cuius contingit creaturæ: non proprii, aut accidentis: hæc enim duo prædicabilia distinguuntur realiter à subiectis suis, earumque substantiæ nequaquam sunt; at existentia hominis haud est ab eo realiter distincta, haud aliud reipsa, quam eius substantia, quidquid sit, an ab eo distinguatur ratione nostra.

Quarto: hæc prædicatione: *homo est animal rationale*, est alicuius vniuersalis, siue prædicabilis: at nullius eorum quinque: siquidem non est generis, quia hoc prædicatur incomplete; at animal rationale complete: non speciei, quia hæc prædicatur tantum in quid; at animal rationale etiam in quale merito differentie, quam inuoluit: non differentie, quia hæc dicitur in quale quid, & velut alteri adiacens; at animal rationale nulli comprædicato adhaeret, nullo est ratione nostra posterius: non denique proprii, ut palam est: igitur præter hæc quinque aliud assignandum est, quod prædicetur, partim in quid, partim in quale quid, uti animal rationale, & quoduis aliud simile vniuersale.

Quintò: hæc prædicatione: *homo, in quantum est substantia, est substantia*, est prædicabilis alicuius: sed nullius eorum quinque, quæ communiter circumferri adsolent: haud enim generis, siquidem hoc prædicatur incomplete, id est non tanquam tota rei essentia; substantia autem est tota essentia hominis, sin minus ut homo est integre, at saltem quatenus est substantia: quo pacto superius dictum est, totam essentiam Verbi in quantum est homo, esse hominem: haud etiam speciei: qui enim fieri potest, ut substantia, quæ respicit plura specie, imò etiam genere differentia sit species prædicabilis, & infima: haud denique differentie, proprii, vel accidentis, ut per se liquescit.

Sextò, & ferme recidit in idem: hæc propositio: *hoc rationale, nimirum quo constat Petrus, est rationale*, non est generis, defectu videlicet inferiorum dissimilium, & specie differentium: non speciei, nam rationalitas non est tota hominis essentia logica, quippe quæ non ex ea sola, sed ex ea, & vltèrius animalitate coalescit: non differentie, quoniam hæc dicitur in quale quid; at rationale de hoc rationali tantum in quid: uti enim quærenti, quid est hic homo, est homo rectè respondeas, ita & disquiranti, quidnam est hoc rationale per hoc, quod sit rationale: aut paulo aliter; idcirco rationale dicitur de homine in quale quid, quia illum cum animali velut pars logicè posterior constituit: ita autem non se habet respectu huius rationalis, hoc siquidem rationale propterea tale formaliter constituitur sola rationalitate, & hæcitate seorsim ab animali: denique præfata propositio non est proprii, & accidentis, ut certo certius: at alicuius prædicabilis. Septimò ex Caietano: indiuiduum vagum, ut quidam homo, est vniuersale, & prædicabile: sed non genus, ut constat: nec species; homo enim